

13.11.2003

956/9220/2003

MTV Oy
Vastaava ohjelmatoimittaja Sami Rahnasto
00033 MTV3

Selvityksenne 7.10.2003

OIKEUS JA KOHTUUS -OHJELMAN LÄHETYSAIKA

Asian tausta

Viestintävirasto on saanut yhteydenoton, jonka mukaan MTV Oy on lähettänyt MTV3-kanavallaan Oikeus ja kohtuus -ohjelmasarjan uusintajaksoja kello 16.10. Yhteydenoton mukaan ohjelmasarjaa on pidettävä lasten kehitykselle haitallisena ohjelmana lähinnä sen sisältämän väkivallan vuoksi. Yhteydenotossa ei kiinnitetty huomiota erityisesti mihinkään tiettyyn jaksoon.

Sovellettavat säännökset

Viestintävirasto valvoo televisio- ja radiotoiminnasta annetun lain 35 §:n nojalla kyseisen lain ja sen nojalla annettujen säännösten ja määräysten noudattamista.

Televisio- ja radiotoiminnasta annetun lain 19 §:n mukaan televisiotoiminnan harjoittajan on huolehdittava siitä, että televisio-ohjelmat, jotka väkivaltaisuutensa tai seksuaalisen sisältönsä vuoksi tai kauhua herättämällä taikka muulla näihin rinnastettavalla tavalla ovat omiaan vaikuttamaan haitallisesti lasten kehitykseen lähetetään sellaiseen aikaan, jolloin lapset eivät tavallisesti katso televisio-ohjelmia.

Säännöksen tulkintakäytännössä on vakiintuneesti katsottu, että edellä mainitun tyyppiset lasten kehitykselle haitalliset ohjelmat tulee sijoittaa lähetettäväksi kello 21.00-06.00 välisenä aikana. Viestintävirasto katsoo, että lapsille haitallisina ohjelmina pidetään ohjelmia, jotka on kielletty alle 15-vuotiailta.

Saadut selvitykset

Viestintävirasto pyysi MTV Oy:ltä selvitystä asiassa sekä näytenuhoja 5.9. - 26.9.2003 esitetyistä jaksoista.

Viestintävirasto vastaanotti MTV Oy:n 7.10.2003 päivätyn selvityksen ja on tutustunut sille toimitettuihin näytenuhoihin.

Selvityksen mukaan kyseinen sarja on asianajotoimistosta kertova sarja. Lähes kaikki kohtaukset sijoittuvat asianajotoimistoon tai oikeussaliin. Ohjelman luonteeseen kuuluu, että siinä käsitellään vakaviakin rikoksia, mutta itse rikoksia tai niihin liittyvää graafista materiaalia ei näytetä. Ohjelmassa ei näytetä väkivaltaa, seksuaalisuutta taikka kauhua herättäviä elementtejä. Lisäksi ohjelmaa ei ole tekstitetty ja se sijoittuu ympäristöön, joka ei erityisesti kiinnosta lapsia. MTV Oy katsoo, ettei 5.9. - 26.9.2003 esitettyjen jaksojen lähetysaika ole ollut televisio- ja radiotoiminnasta annetun lain vastainen.

Viestintäviraston kannanotto

Kuvaohjelmien tarkastamisesta annettu laki velvoittaa kuvaohjelman (esim. elokuvan) valmistajan tai maahantuojan tarkastuttamaan kuvaohjelman ennen sen levitystä tai esittämistä. Televisio-ohjelmille ei ole kuvaohjelmien tarkastamisesta annetun lain mukaisia ennakkovalvontakeinoja. Television katselijoita, toisin kuin esimerkiksi elokuvateattereissa kävijöitä, ei myöskään voi valvoa ikärajan perusteella. Televisio-ohjelmien osalta lähetysajan valinnalla tai teknisin keinoin tuleekin varmistaa, että alaikäiset eivät kuule tai näe ohjelmia, jotka voivat vahingoittaa heidän fyysistä, henkistä tai moraalista kehitystään (hallituksen esitys 34/1998 televisio- ja radiotoimintaa koskevaksi lainsäädännöksi).

Viestintävirastolle toimitetun Oikeus ja kohtuus -ohjelmasarjan näytejaksot ovat vastanneet MTV Oy:n selvityksessä antamaa kuvaa ohjelmasarjasta. Näytejaksoissa tapahtumat ovat edenneet lähinnä verbaalisen toiminnan kautta ja kohtaukset ovat sijoittuneet pääasiassa lapsia kiinnostamattomaan ympäristöön sarjan lakimieshahmojen työpaikoille eli toimistotiloihin ja oikeussaliin. Näytejaksoissa ei ole näytetty väkivaltaa, seksuaalista sisältöä taikka kauhua herättäviä elementtejä.

Valtion elokuvatarkastamon ikärajaluokituksissa on painotettu lasten kehitykselle haitallisten elementtien esittämistä visuaalisesti. Väkivallan osalta alle 15-vuotiaille sallittuina elokuvina mainitaan esimerkiksi elokuvat, joissa väkivalta on toissijaista eikä sitä esitetä yksityiskohtaisesti. Merkityksellisenä on pidetty myös sitä, ettei väkivaltaa esitetä ihannoivalla tavalla.

Edellä selostetun perusteella Viestintävirasto katsoo, etteivät Oikeus ja kohtuus -ohjelmasarjan näytejaksot ajalta 5.9. - 26.9.2003 ole sisällöltään sellaisia, että niitä olisi pidettävä televisio- ja radiotoiminnasta annetun lain 19 §:n tarkoittamalla tavalla lasten kehitykselle haitallisina. Viestintävirasto toteaa kuitenkin selvyuden vuoksi, että ohjelmasarjan jaksoja tarkastellaan erillisinä kokonaisuuksina ja mahdolliset yksittäiset lasten kehitykselle haitalliset jaksot on lähetettävä em. lainsäädännön edellyttämällä tavalla.

Yksikön päällikkö

Merja Saari

Ylitarkastaja

Ilona Kurki-Suonio